

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум именовања (избора) комисије: 15.09.2025. године (допис бр.03-8134/3)
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен:
 1. др Невена Васиљевић, редовни професор Шумарског факултета Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура)
 2. др Драгана Ћоровић, редовни професор Шумарског факултета Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура)
 3. др Сузана Гавриловић, доцент Шумарског факултета Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура)

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме: **Уна Рајко Баковић**
Датум и место рођења, општина, држава: **29.09.1998. Београд, Звездара, Република Србија**
2. Студијски програм основних студија које је кандидат завршио: **Архитектура**
3. Датум завршетка основних студија: **23. 09. 2014.**

III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА:

„Процена капацитета предела територије општине Сурчин: морфолошко-еколошка и предеоно-обликовна правила уређења“

IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА:

Мастер рад **дипл. инж. Уне Баковић**, под насловом „Процена капацитета предела територије општине Сурчин: морфолошко-еколошка и предеоно-обликовна правила уређења“ обухвата укупно 132 страница текста. У раду има 66 слика и 9 табела. Списак коришћене и цитиране литературе износи 68 наслова публикација, као и 28 електронских извора.

Обрађени текстуални материјал подељен је у 8 поглавља и то: 1. Увод у ком су дефинисани проблем и предмет рада, циљ и метод рада (до 14 стране), 2. Теоријске основе (странице 15–46), 3. Метод рада (странице 47–56), 4. Предмет истраживања (странице 57–91), 5. Резултати рада (странице 92–117), 6. Закључак (странице 118–119), 7. Литература (120–127) и 8. Списак слика и табела / Прилог (128–132). Сва поглавља имају адекватну структуру, која је прилагођена предмету истраживања, тако да чине логично повезану целину. Закључак садржи кратку рекапитулацију и основне и најважније судове.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА

Предмет истраживања у мастер раду **дипл. инж. Уне Баковић** је капацитет предела тј. процена капацитета предела територије општине Сурчин. У истраживачком смислу, циљ овог рада је да применом основне методе карактеризације предела утврди вредности предела, одабиром одговарајућих параметара процени инхерентну осетљивост предела и његов капацитет у односу на планиране промене, и на тај начин формира основу за креирање правила уређења предела. У ширем контексту, циљ овог рада се може сагледати и кроз примену Европске конвенције о пределу на локалном нивоу.

У **Уводном поглављу** дефинисан је предмет и проблем рада, граница предметне локације, основни циљеви и хипотезе. **Предмет** рада је процена капацитета предела територије општине Сурчин. **Проблем** је сагледан кроз актуелни приступ планирању просторног развоја, који се у овом истраживању критички анализира у Просторном плану подручја посебне намене националног фудбалског стадиона чија се изградња планира до 2027. године. У методолошком приступу израде плана с коначим циљем алокације различитих намена, у овом плану нису сагледане вредности простора, тј. карактера предела, није процењена осетљивост и капацитет да „прихвати“ планиране намене које ће проузроковати трајно нестајање идентитета овог простора. Као резултат претходне чињенице, циљ је да се на основу резултата процене капацитета и осетљивости предела креирају правила уређења предела која су усклађена с Законом о планирању и изградњи (Сл. гласник РС бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 – УС и 24/11). Полазећи од тога да стабилни и квалитетни предели представљају основу, али и индикатор одрживог просторног развоја, у раду је постављена **хипотеза** да је на основу утврђеног карактера предела, одабраних индикатора осетљивости и капацитета могуће проценити нивое утицаја који формирају научно-истраживачки засновану основу за креирање правила уређења предела.

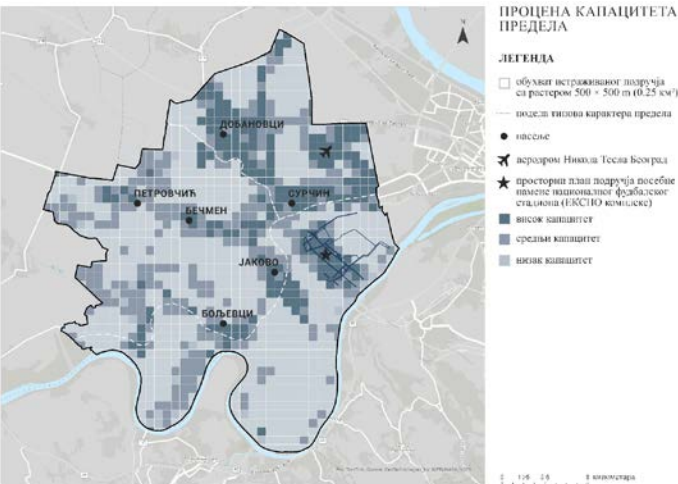
На основу прегледа досадашњих истраживања и примера светске праксе у којима су илустровани различити приступи у обликовању и управљању пределом у условима значајних просторних трансформација (Руан, Француска; Копенхаген, Данска; Порто, Португал; Најмеген, Холандија; Шангај, Кина), у поглављу **Теоријске основе**, кандидаткиња је дефинисала и основне појмове који чине окосницу рада, а то су: урбани предео, карактер, осетљивост и капацитет предела, процена карактера предела, процена осетљивости и капацитета предела, правила уређења предела.

У поглављу **Метод истраживања** описани су истраживачки поступци. Примењен је скуп метода заснованих на индуктивно-дедуктивном приступу кроз прикупљање и обраду примарних и секундарних података. Примена методе се одвијала у четири фазе. У **првој студијској фази** је извршена обрада доступних података из: РППАП Београда, ППППН „Национални фудбалски стадион“, РЈУ ПП ГО Сурчин и јавно доступна документа везана за ЕКСПО комплекс. У овој фази су систематизовани резултати претходних академских истраживања реализованих у оквиру мастер студија на предмету Планерско-пројектантски студио, где су дефинисана три типа карактера предела на територији општине Сурчин. У **другој теренској фази** истраживања кандидаткиња је претходно утврђене карактере предела анализирала применом визуелне методе процене карактера предела коју је документовала локалним амбијентима као носиоцима идентитета. Поред тога, следили су квалитативни увиди и идентификовање локалних специфичности композиције и конфигурације структуре предела које нису квантитативно мерљиве али имају значајну улогу у дефинисању карактера предела (типови ивица предеоних елемената, порозност, културни обрасци традиционалних и савремених начина коришћења простора, материјалних и нематеријалних трагова људске активности). Након тога је следило прикупљање и ажурирање података у ArcGIS софтверу. У **трећој фази** истраживања су дефинисани индикатори осетљивости, оптерећења и капацитета предела, индикатори су пондерисани а просторна анализа је спроведена у оквиру јединствене растерске (мрежне) основе квадратних ћелија димензија 500 × 500 m која представља основну просторну јединицу у оквиру које је реализовано прикупљање, систематизација и процена осетљивости, оптерећења и капацитета предела. У односу на добијене резултате, у **четвртој фази** формулисане јасне смерница за уређење предела, које обухватају морфолошко-еколошка и предеоно-обликовна правила.

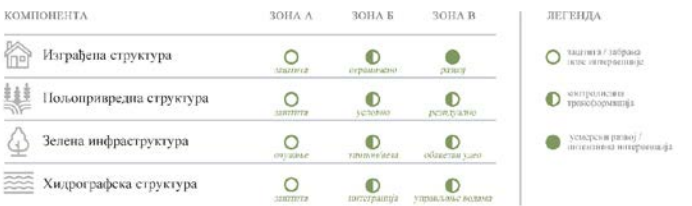
У поглављу **Резултати рада** дат је приказ резултата индуктивног и дедуктивног истраживачког приступа. Резултати дедуктивног приступа су: дефинисани, картографски приказани и опасни типови карактера предела на ширем подручју истраживања. Резултат индуктивног приступа је детаљан наративан и картографски приказ резултата процене осетљивости, оптерећења и капацитета предела у оквиру сва три типа карактера предела на територији ГО Сурчин (Слика 1). Правила уређења предела непосредно произилазе из процене капацитета и представљају преводјење аналитичких резултата у смернице за планирање и обликовање простора. На основу три утврђена нивоа капацитета дефинисане су **зона А** – простор заштите (низак капацитет), у којој је приоритет очување и унапређење вредности уз минималне интервенције, **зона Б** – простор контролисане трансформације (средњи капацитет), у којој је развој могућ уз строге услове, и **зона В** – простор усмереног развоја (висок капацитет), намењена концентрисању развојних активности уз примену мера ублажавања утицаја. Правила су систематизована као морфолошко-еколошка и предеоно-обликовна, а у оквиру сваке зоне разрађена су за изграђену, пољопривредну, зелену и хидрографску структуру (Слика 2).

У поглављу **Закључци** је констатовано да је постављена хипотеза потврђена и да процена капацитета предела, заснована на интеграцији еколошких, морфолошких и визуелних индикатора у ГИС окружењу, представља поуздану основу за дефинисање правила уређења у условима интензивних просторних трансформација. Развој простора не треба ограничавати, већ усмеравати у складу са карактером и капацитетом предела, како би се обезбедило очување његових вредности и идентитета уз истовремено постизање функционалности и еколошке стабилности.

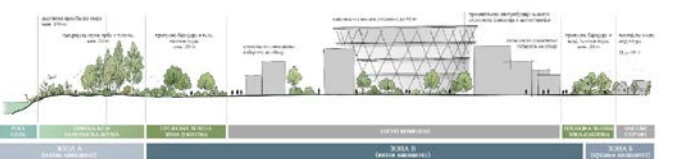
Резултати рада су приказани у виду фото документације, тематских картографских прилога и концептуалних (функционалних и структурних) графичких решења.

Слика 1. Приказ капацитета предела

Слика 2. Матрица режима уређења предела по зонама капацитета и компонентама простора (морфолошко-еколошка правила)

Слика 3. Трансект правила уређења предела кроз зоне капацитета (пресек правца река Сава - ЕКСПО комплекс –Сурчин)

VI ЗАКЉУЧЦИ

У мастер раду под насловом: „**Процена капацитета предела територије општине Сурчин: морфолошко-еколошка и предеоно-обликовна правила уређења**“, кандидат дипл. инж. **Уна Баковић** се бави актуелном темом имплементације Европске конвенције о пределу на локалном нивоу у којој се земље потписнице обавезују да ће свакој интервенцији у простору претходити процена карактера предела, процена његове осетљивости и капацитета да промене „прихвати“ на начин који не угрожава идентитет предела. Кандидаткиња се критички односи према постојећој пракси која не сагледава вредност карактера предела, поставља хипотезу да се у оквирима процене осетљивости и капацитета предела могу дефинисати смернице просторног развоја које уважавају идентитет предела, и поставља циљ дефинисања правила уређења предела. Методолошки оквир представља комбинацију различитих научних и истраживачких приступа у ком кандидаткиња показује вештине решавања сложених просторних проблема који се манифестују у нестајању карактера предела.

У раду је коришћена и добро интерпретирана прикупљена грађа. Рад је писан јасним стилом и језички коректно, а у складу са природом истраживања и примењеним методама. Распоред материје има логичан редослед. Закључак садржи кратку рекапитулацију, најважније судове и предлоге за даља истраживања.

Техника израде графичких прилога веома јасно илуструје резултате свих методских поступака који су примењени у раду.

На основу анализе и вредновања резултата рада, Комисија закључује да у мастер раду дипл. инж. **Уна Баковић** обрађује актуелну тему, да су истраживања методолошки добро постављена, а да добијени резултати оправдавају предузета истраживања. У том смислу овај мастер рад представља вредан и самосталан рад.

Имајући у виду све наведено, Комисија констатује да мастер рад дипл. инж. **Уне Баковић** под насловом „**Процена капацитета предела територије општине Сурчин: морфолошко-еколошка и предеоно-обликовна правила уређења**“ има све потребне елементе и може бити прихваћен као мастер рад.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА:

1. Да ли мастер рад садржи све битне елементе и да ли је написан у складу са насловом рада: **ДА**

2. Недостаци мастер рада и њихов утицај на резултат истраживања:

Има мањих недостатака техничке природе (словне грешке и сл.).

VIII ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже **да се мастер рад прихвати, а кандидату одобри одбрана.**

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Невена Васиљевић, редовни професор
Шумарског факултета Универзитета у Београду

др Драгана Ћоровић, редовни професор
Шумарског факултета Универзитета у Београду

др Сузана Гавриловић, доцент
Шумарског факултета Универзитета у Београду

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.